

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นภาคใต้

แนวปฏิบัติเรื่อง การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ
๒. เพื่อให้ผู้รับบริการมีความปลอดภัยจากการติดเชื้อในคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ
๓. เพื่อให้บุคลากรมีความปลอดภัยจากการติดเชื้อในการปฏิบัติงาน

๒. ขอบเขต

การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน คลินิกกระตุ้นพัฒนาการ ตั้งแต่การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ การแยกผู้ป่วยติดเชื้อที่งานผู้ป่วยนอก การป้องกันการติดเชื้อของบุคลากรจากการปฏิบัติงานตามหลัก Isolation Precaution และการทำความสะอาดอุปกรณ์คัดกรอง , ประเมิน, ส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการ รวมทั้งการทำความสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ และห้องกระตุ้นพัฒนาการ

๓. คำนิยามศัพท์

การป้องกันและควบคุม การติดเชื้อใน คลินิกกระตุ้นพัฒนาการ หมายถึง วิธีการดำเนินการอย่างระบบเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อตามหลัก Isolation Precaution และ Standard Precaution

วิธีการแพร่กระจายเชื้อมี ๓ วิธี

๑. การแพร่กระจายโดยการสัมผัส (Contact transmission) แบ่งออกได้เป็น ๒ วิธี คือการสัมผัสทางตรงและสัมผัสทางอ้อม

๒. การแพร่กระจายเชื้อ โดยฝอยละอองน้ำมูก น้ำลาย (Droplet transmission)

๓. การแพร่กระจายเชื้อทางอากาศ (Airborne transmission)

ซึ่งการติดเชื้อส่วนใหญ่เกิดจาก ๒ วิธีแรก ดังนั้นจึงต้องมีวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อสำหรับอุปกรณ์คัดกรองส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการ โดยอิงตามหลัก Standard precautions และ transmission based precaution รวมด้วย

๔. ความรับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพและ บุคลากรใน คลินิกกระตุ้นพัฒนาการ มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามหลัก Isolation Precaution และ Standard Precaution เพื่อป้องกันผู้ป่วย ผู้ใช้บริการ บุคลากรและสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

กระบวนการป้องกันการติดเชื้อในคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ มีกระบวนการ ดังนี้

๑. พยาบาลวิชาชีพ สหวิชาชีพและบุคลากรมีหน้าที่คัดกรองประเมินผู้รับบริการ สัมภาษณ์ผู้ป่วยและผู้ปกครองที่มาใช้บริการก่อนเข้ารับบริการห้องกระตุ้นพัฒนาการทุกราย ตามเกณฑ์ ดังนี้

- ไข้ ไอเรื้อรัง เจ็บคอหรือมีอาการไอให้เห็นขณะเข้ามา
- ผื่นหรือเป็นตุ่มน้ำใส ๆ คล้ายโรคอีสุกอีใส (Chicken pox)
- อาการตาแดงและ / หรือมีขี้ตาเกรอะกรัง
- ผื่นคันตามผิวหนัง / แผลตามผิวหนัง
- ผู้ที่มีภาวะเสี่ยงของโรคตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข

๒. ก่อนและหลังเข้ารับบริการกระตุ้นพัฒนาการให้ล้างมือด้วย เจลแอลกอฮอล์ ทุกครั้ง

๓. ของเล่นและอุปกรณ์กระตุ้นพัฒนาการทุกชิ้นที่ใช้กระตุ้นพัฒนาการแยกไปเก็บในกล่องรอทำความสะอาดทุกครั้งหลังการใช้งาน แยกตามประเภทของอุปกรณ์

๔. การทำความสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ และห้องกระตุ้นพัฒนาการ ด้วยน้ำยาเดทตอลหลังการใช้งานทุกครั้ง

๖. อุปกรณ์คัดกรองส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการ

อุปกรณ์ส่งเสริมพัฒนาการเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อพัฒนาการของเด็กทุกรายทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า อุปกรณ์ส่งเสริมพัฒนาการมีโอกาสนำไปใช้ป้องกันเชื้อโรคจากมือที่ไม่สะอาด จากสารคัดหลั่งในร่างกาย หรือจากการที่เด็กนำใส่เข้าไปในปาก เชื้อโรคที่ปนเปื้อนเหล่านี้สามารถแพร่กระจายได้

อุปกรณ์ส่งเสริมพัฒนาการ หมายถึงอุปกรณ์พื้นฟูสมรรถภาพและของเล่นส่งเสริมพัฒนาการทุกประเภท เช่น อุปกรณ์กายภาพบำบัด บัตรคำ ผ้า ยางขบกัด ลูกบอล บล็อกไม้ หนังสือ ของเล่นพลาสติก เบาะนอน ของเล่นสนาม บ่อทราย เป็นต้น

๗. การทำความสะอาดอุปกรณ์คัดกรอง,ประเมิน,เครื่องมือส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ซึ่งมีอุปกรณ์ดังนี้

- เครื่องมือ DSPM
- เครื่องมือ DAIM
- เครื่องมือ TEDA4I
- เครื่องมือ DSI
- เครื่องมือ TEDAS
- ชุดอุปกรณ์แก้ไขการพูด

ชนิดของอุปกรณ์	วิธีการทำความสะอาด
๑. ผ้า	-กรณีเปื้อนสิ่งคัดหลั่งส่งซักด้วยผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด เช่น ผงซักฟอก น้ำสบู่ หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ/น้ำยาฟอกขาว เช่น เดทตอล ไฮเตอร์ หลังการเล่นทันทีและตากให้แห้งเช่น อุปกรณ์ที่เป็นผ้า หรือ ตุ๊กตา -กรณีไม่เปื้อนสิ่งคัดหลั่งให้นำไปผึ่งแดดหลังการใช้งาน แล้วทำความสะอาดดังวิธีขั้นตอนสัปดาห์ละครั้ง
๒. ของเล่นพลาสติก ยางและลูกบอล	หลังการใช้งานทุกครั้ง เลือกทำความสะอาดโดย -ล้างหรือเช็ดทำความสะอาดด้วยน้ำสบู่ น้ำยาล้างจาน หรือ ผงซักฟอก -ล้างหรือเช็ดทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ/น้ำยาฟอกขาว เช่น เดทตอล (ตัวยาคลอโรไซรีนอล) -ผสมน้ำยา ๑ ฝาขวด กับน้ำ ๒ แก้ว เช็ดทำความสะอาดและเช็ดน้ำยาด้วยน้ำเปล่าอีกครั้งหลังจากนั้นทำให้แห้ง -เช็ดทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์ ๗๐ % สำหรับโคโรนาไวรัส (COVID – 19)
๓. ของเล่นที่เป็นไม้	หลังการใช้งานทุกครั้ง เลือกทำความสะอาดโดย -เช็ดทำความสะอาดด้วยน้ำสบู่ น้ำยาล้างจาน หรือ ผงซักฟอก -เช็ดทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ/ น้ำยาฟอกขาว เช่น เดทตอล (ตัวยาคลอโรไซรีนอล) -ผสมน้ำยา ๑ ฝาขวด กับน้ำ ๒ แก้ว เช็ดทำความสะอาดและเช็ดน้ำยาด้วยน้ำเปล่าอีกครั้งหลังจากนั้นทำให้แห้ง (กรณีนี้ช่วยป้องกันการขึ้นราของไม้) -เช็ดทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์ ๗๐ % สำหรับโคโรนาไวรัส (COVID – 19)
๔. หนังสือและบัตรภาพ และบัตรคำที่เป็นกระดาษ	-ใช้ผ้าเช็ดด้วยน้ำสบู่ ผึ่งให้แห้งตากแดดก่อนเก็บเข้าที่ (กรณีเปื้อนมากเปียกชำรุดเป็นเชื้อราให้ทิ้ง)

*การใช้แอลกอฮอล์ ๗๐ % ใช้กับเชื้อโคโรนาไวรัสได้แต่ฆ่าเชื้อเอนเตอร์ไวรัสไม่ได้ (โรคกลุ่มมือเท้าปาก)

